

Ministarstvo znanosti i obrazovanja

Prijedlog ključnih elemenata Poziva na dostavu projektnih prijedloga „Provedba HKO–a na razini visokog obrazovanja“

1 Temelji i opće odredbe

1.1 Svrha Poziva

Uvođenjem odrednica Bolonjskog procesa u visokoobrazovni prostor visoka učilišta pokušala su identificirati nove, moderne programe koji bi udovoljili potrebama tržišta rada. Međutim Bolonjski proces je doveo i do multipliciranja programa, pa i do obnavljanja dijela starih programa za koje više ne postoje društvene potrebe. Studijske programe treba stalno prilagođavati potrebama kvalitetnog obrazovanja i potrebama tržišta rada u skladu s promjenama u širem društvenom kontekstu. Nadalje, broj studijskih programa je prevelik (1350 sukladno Strategiji obrazovanja, znanosti i tehnologije) – postoji niz sličnih ili gotovo istovjetnih programa, za što u velikom broju slučajeva nema stvarnog opravdanja. Prilikom uvođenja novih programa usklađenih s Bolonjskom reformom u Hrvatskoj nisu bili definirani izlazni parametri kao što su ishodi učenja. Većina novih studijskih programa izrađena je u okviru visokih učilišta bez posebnih konzultacija s drugim dionicima kao što su poslodavci, odgovarajuća državna tijela i drugi što je dovelo do neujednačenosti u kvaliteti različitih programa, u njihovom lošem prihvaćanju od strane tržišta rada kao i u njihovom nedovoljnom općem doprinosu društvu.

Postojeći mehanizmi i procedure osiguravanja kvalitete nisu dovoljno jaki da osiguraju kvalitetu i relevantnost stečenih kvalifikacija. Kvalifikacije odnosno kompetencije koje se stječu temeljem postojećih obrazovnih programa nisu uvijek prepoznate od poslodavaca i često ne doprinose zapošljivosti pojedinaca.

U međuvremenu je uspostavljen zakonski okvir osiguravanja kvalitete u visokom obrazovanju, ([Zakon o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju, NN 45/09](#)), a na snagu je stupio i Zakon o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru (NN 22/13), čime su definirani i glavni alati za ujednačavanje kvalitete studijskih programa te se stoga nameće potreba revizije njihovih struktura i ishoda učenja, kao i načina njihova izvođenja. Studijski programi moraju osigurati stjecanje ishoda učenja, ali i zadržati fleksibilnost kojom će se prilagođavati stalnim i brzim promjenama u širem društvenom kontekstu. Potrebno je razviti i učinkovit način provjere tih ishoda. Hrvatski kvalifikacijski okvir (HKO) uspostavljen je kao ključni reformski instrument kojim se uređuje sustav kvalifikacija uz unapređenje obrazovnih programa usklađenih sa standardima zanimanja i standardima kvalifikacija s ciljem podizanja kvalitete obrazovne ponude i njenog usklađivanja s potrebama tržišta rada i cjeloživotnog učenja. Budući da je za izradu standarda zanimanja i standarda kvalifikacija te izradu skupova ishoda učenja potrebno uspostaviti suradnju i partnerstva između različitih dionika kako bi u okviru zajedničkih aktivnosti razvili prijedloge standarda zanimanja i standarda kvalifikacija te ispunili uvjete za pokretanje procedure za ulazak u Registar HKO-a, ovom operacijom koja je ujedno nastavak aktivnosti provedenih kroz ESF poziv na dostavu projektnih prijedloga „Unapređivanje kvalitete visokog obrazovanja kroz primjenu Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira (HKO)“ potiče se udruživanje dionika u zajedničkim poduhvatima istraživanja potreba tržišta rada i s tim usklađivanja obrazovne ponude.

Radi pune primjene HKO-a u visokom obrazovanju **ovom operacijom omogućit će se izrada standarda zanimanja i standarda kvalifikacija** uz korištenje smjernica i metodologija razvijenih kroz ESF projekt „Potpora radu HKO sektorskih vijeća i ostalih dionika u procesu provedbe HKO-a“ te **modernizacija i/ili izrada novih studijskih programa/ programa cjeloživotnog učenja usklađenih sa novo izrađenim standardima kvalifikacija**.

Sukladno HKO metodologiji, standardi zanimanja izrađuju se u skladu sa [Smjernicama za izradu standarda zanimanja](#), koristeći Profile sektora i ostale relevantne podatke vezane uz zapošljivost po sektorima dostupne na portalu koji je razvilo Ministarstva rada i mirovinskoga sustava <http://www.hkoportal.hr/>, provodeći Anketu o standardu zanimanja. Za izradu jednog standarda zanimanja potrebno je okvirno šest mjeseci te je standarde zanimanja potrebno predstaviti dionicima i sektorskim vijećima.

Standardi kvalifikacija izrađuju se nakon izrađenih standarda zanimanja u skladu s Uputama za izradu standarda kvalifikacija. [Upute za izradu standarda kvalifikacije](#) dostupne su i u obliku e-modula na portalu HKO-a www.kvalifikacije.hr na kojem se nalaze i sve druge relevantne informacije o aktivnostima dionika uključenih u provedbu HKO (sektorska vijeća, Nacionalno vijeće za razvoj ljudskih potencijala, resorna ministarstva). **U izradu standarda kvalifikacija obvezno je uključivanje svih potencijalnih izvoditelja studijskog programa temeljenog na standardu kvalifikacije**. Potencijalnim izvoditeljima smatraju se oni koji izvode isti studijski program kojim se stječe kvalifikacija iz naziva standarda kvalifikacije prema [popisu akreditiranih studijskih programa](#) dostupnih na stranicama Ministarstva znanosti i obrazovanja, s naznakom nositelja i izvođača studijskog programa. Za izradu standarda kvalifikacija preporuča se šest mjeseci.

Dodatni bodovi dodijelit će se projektima kojima se izrađuju standardi zanimanja i standardi kvalifikacija u sektorski prioritetnim područjima iz [Strategije pametne specijalizacije Republike Hrvatske za razdoblje od 2016. do 2020. godine](#): zdravlje i kvaliteta života, energija i održivi okoliš, promet i mobilnost, sigurnost, hrana i biokemija te informacijsko-komunikacijske tehnologije (ICT) kao horizontalna tema.

Na temelju standarda kvalifikacija razvijenih kroz projekte financirane iz ove operacije izrađivat će se novi i/ili unaprijediti postojeći studijski programi. Pritom će se prijavitelji služiti [Vodičem za ECTS](#), uputama za izradu studijskih programa usklađenih sa standardima kvalifikacija (koje će biti dostupne na portalu www.kvalifikacije.hr) i [uputama za izradu studijskih programa](#), a mogu se služiti i rezultatima analiza zapošljivosti provedenih u okviru projekata koje će provoditi. Tako izrađeni studijski programi dovest će do njihove ujednačene kvalitete, transparentnog prikazivanja ishoda učenja i bolje povezanost sa potrebama tržišta rada.

Projektom će se financirati standardizacija kvalifikacija koje se stječu preddiplomskim i diplomskim studijima, odnosno razvoj standarda zanimanja, standarda cjelovitih i djelomičnih kvalifikacija na kojima će se temeljiti preddiplomski i diplomski studiji te programi cjeloživotnog učenja.

Osim reformske uloge u povezivanju obrazovanja s potrebama tržišta rada, HKO utječe i na podizanje razine kvalitete obrazovanja. HKO je podloga za razvoj unutrašnjeg i vanjskog sustava osiguravanja kvalitete kojim se osigurava da se programom propisani ishodi učenja

stječu i provjeravaju na kraju obrazovnog procesa. Prema Europskim standardima i smjernicama za osiguravanje kvalitete u Europskom prostoru visokog obrazovanja visoka učilišta moraju imati politiku osiguravanja kvalitete koja je javno dostupna i dio njihovog strateškog upravljanja. [Preporukama o primjeni HKO-a u području visokog obrazovanja](#) (OZNAKA: NVRLJP-00001-15-0058, 22. prosinca 2015.), Nacionalno vijeće za razvoj ljudskih potencijala javnim sveučilištima u Republici Hrvatskoj preporučuje da u svojim internim sustavima osiguravanja kvalitete u postupcima izrade i donošenja studijskih programa propišu korištenje metodologije i alata HKO-a. Ovom operacijom potiče se korištenje instrumenata HKO-a u unutarnjem sustavu osiguravanja kvalitete u visokom obrazovanju.

1.2 Ciljevi poziva

Opći cilj: Unapređenje kvalitete visokog obrazovanja kroz primjenu HKO-a

Specifični ciljevi operacije:

1. Razvoj i izrada alata za osiguravanje kvalitete i relevantnosti kvalifikacija
2. Unapređenje unutarnjeg sustava osiguravanja kvalitete visokog obrazovanja
3. Unapređenje relevantnosti nastavne djelatnosti u visokom obrazovanju

1.3 Ciljne skupine

Ciljne skupine u okviru ovog Poziva su: nastavno i nenastavno osoblje na visokim učilištima, studenti.

Korisnici će biti obvezni osigurati dokaze o pripadnosti ciljnim skupinama:

- za nastavno i nenastavno osoblje:
 - o Izjava institucije o ciljnoj skupini (temeljem evidencije o osobnim podacima zaposlenika koje vodi visoko učilište i zbirke podataka – evidencija zaposlenika koju vodi nadležno Ministarstvo
 - o Ugovor o radu/djelu
- za studente:
 - o Izjava institucije o ciljnoj skupini (temeljem evidencije studenata koje vodi visoko učilište)
 - o Studentska iskaznica

1.4 Pokazatelji

Projektni prijedlozi moraju pridonijeti ispunjavanju ciljeva ovog Poziva, kao i uspješnosti provedbe cjelokupnog Operativnog programa, mjereno sljedećim pokazateljima provedbe:

Šifra pokazatelja iz OP-a	Naziv pokazatelja	Opis pokazatelja
SO 302	Broj razvijenih obrazovnih programa/standarda kvalifikacija u skladu s HKO-om	Broj obrazovnih programa/standarda kvalifikacija u skladu s HKO-om koji su razvijeni kroz projekt. U okviru ovog Poziva broj razvijenih obrazovnih programa odnosi se na broj razvijenih studijskih programa i programa cjeloživotnog učenja.
CO 11	Sudionici s tercijarnim obrazovanjem (ISCED od 5 do 8)	Broj sudionika s tercijarnim obrazovanjem – praćenje pokazatelja ISCED 5–8 (osobe s tercijarnim obrazovanjem) u okviru pojedinog projekta jedna je od obaveznih kategorija koje se prate tijekom provedbe projekata, a sukladno odredbama Uredbe 1304/2013.
SO 309	Sudionici s predtercijarnim obrazovanjem (ISCED 1–4)	Broj sudionika s tercijarnim obrazovanjem – praćenje pokazatelja ISCED 1–4 (osobe s predtercijarnim obrazovanjem) u okviru pojedinog projekta jedna je od obaveznih kategorija koje se prate tijekom provedbe projekata, a sukladno odredbama Uredbe 1304/2013.

1.5 Trajanje projekta

Predviđeno trajanje projekata je 24–36 mjeseci.

1.6 Lokacija projekta

Projektne aktivnosti se moraju provoditi u Republici Hrvatskoj¹.

¹ Pojedine aktivnosti (npr. studijska putovanja) moguće je organizirati izvan teritorija Republike Hrvatske ako je to opravdano i nužno za postizanje ciljeva projekta.

2 Financijska alokacija i iznos bespovratnih sredstava

2.1 Ukupna raspoloživa sredstva

Ukupni iznos operacije: 30.400.000,00 KN
ESF sufinanciranje (85%): 25.840.000,00 KN
Nacionalno sufinanciranje (15%): 4.560.000,00 KN

2.2 Raspoloživa sredstva po prijavitelju

Minimalni iznos: 500.000,00 KN
Maksimalni iznos: 2.000.000,00 KN

2.3 Predviđeni intenzitet potpore

Projekti se mogu financirati u iznosu do 100% prihvatljivih troškova. Sufinanciranje projekta u sklopu ovog Poziva nije obvezno.

U ovom Pozivu na dostavu projektnih prijedloga Ministarstvo znanosti i obrazovanja kao PT 1 osigurava korisnicima isplatu predujma u iznosu do 40 % ukupne vrijednosti dodijeljenih bespovratnih sredstava.

3 Prihvatljivi prijavitelji/partneri

Prihvatljivi prijavitelji u okviru ovog Poziva su: visoka učilišta (tj. sveučilišta, sastavnice sveučilišta, veleučilišta, visoke škole).²

Partnerstvo na projektu je obvezno.

Prihvatljivi partneri u okviru ovog Poziva su: visoka učilišta i sve druge pravne osobe upisane u sudski registar.

Obavezno je partnerstvo svih potencijalnih izvoditelja studijskih programa kojima se stječe kvalifikacija koja će se standardizirati. Potencijalnim izvoditeljima studijskih programa smatraju se sva visoka učilišta koja izvode taj studijski program.

4 Prihvatljive aktivnosti

Element 1. Upravljanje projektom i administracija

² Prijavitelji koji su već primili sredstva iz IPA-e ili ESF-a za izradu standarda zanimanja i standarda kvalifikacije ne mogu ponovno primiti sredstva za razvoj tog istog standarda kvalifikacije.

- Upravljanje projektom, praćenje provedbe i izvještavanje o provedbi

Element 2. Razvoj i izrada standarda zanimanja, standarda djelomičnih i cjelovitih kvalifikacija i programa cjeloživotnog učenja/ studijskih programa

Sve navedene aktivnosti su obvezne:

- 2.1. razvoj i izrada standarda zanimanja u skladu sa Smjernicama za izradu standarda zanimanja (korištenje Profila sektora i tumačenje relevantnih podataka dostupnih na portalu <http://www.hkoportal.hr/>, provedba Ankete o standardu zanimanja, analiza rezultata ankete, održavanje fokus grupa o rezultatima ankete i izrada standarda zanimanja)
- 2.2. razvoj i izrada standarda djelomičnih i cjelovitih kvalifikacija u skladu s Uputama za izradu standarda kvalifikacija
- 2.3. izrada novih ili unapređenje postojećih studijskih programa u skladu s izrađenim standardima kvalifikacija ili izrada novih ili unapređenje postojećih programa cjeloživotnog učenja koji se izvode na visokim učilištima u skladu sa standardima djelomičnih kvalifikacija

Element 3. Unapređenje postupka osiguravanja kvalitete visokog obrazovanja

- unapređenje evidencija, sustava i alata za vođenje evidencija na visokom učilištu
- unapređenje propisa kojima se uređuju unutarnji sustavi osiguravanja kvalitete
- izrada alata za povećanje transparentnosti postupaka i rezultata vrednovanja (ispita)
- radionice, seminari, okrugli stolovi i skupovi o osiguravanju i unapređenju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju
- unapređenje svrhovitosti i provedba anketa studenata
- recenzija programa u skladu sa standardom kvalifikacije kao dio unutarnjeg sustava osiguravanja kvalitete
- unapređenje i provedba aktivnosti suradničke procjene (peer to peer, peer review)
- osnaživanje unutarnjih sustava osiguravanja kvalitete u skladu s Europskim standardima i smjernicama za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju (2015.)

Element 4. Razvoj nastavne djelatnosti u visokom obrazovanju

- razvoj i provedba programa, seminara i radionica za unapređenje nastavničkih kompetencija u visokom obrazovanju
- razvoj i provedba programa, seminara i radionica za stjecanje upravljačkih i poduzetničkih kompetencija studenata
- unapređenje stručne prakse kroz izradu ishoda učenja i postupaka za vrednovanje stečenih ishoda učenja
- unapređenje kvalitete stažiranja/pripravništva kroz izradu programa stažiranja/pripravništva razrađenih kroz ishode učenja i postupke za vrednovanje stečenih ishoda učenja

- razvoj i unapređenje sustava mentorstva i stručne prakse, stručnih ekskurzija i terenske nastave kao dijela studijskog programa i učenja kroz rad
- provedba zajedničkih istraživačkih projekata studenata i nastavnika povezanih sa stjecanjem ishoda učenja predviđenih studijskim programom
- uključivanje mentora iz svijeta rada i gospodarstva kao gostujućih predavača u izvedbu studijskog programa
- izrada završnih i diplomskih radova u suradnji s gospodarstvom
- praćenje i analize zapošljivosti diplomiranih (alumnija)
- anketiranje poslodavaca i alumnija
- opremanje laboratorija, vježbaonica i radionica
- sudjelovanje studenata i nastavnika na znanstvenim i stručnim skupovima u Republici Hrvatskoj i u inozemstvu)
- izrada didaktičkih materijala uz korištenje tradicionalnih i inovativnih tehnologija

Element 5. Promidžba i vidljivost

- organizacija promotivnih aktivnosti;
- organizacija okruglih stolova, tiskovnih i drugih konferencija, diseminacijskih radionica;
- priprema promotivnog materijala;
- uspostava i održavanje internetskih stranica;
- oglasi i objave u medijskom prostoru

Prijavitelj **mora provesti sve aktivnosti iz Elementa 2. te barem jednu aktivnost iz Elementa 3. i 4.**

Pored gore navedenih aktivnosti, prijavitelj može predložiti i dodatne aktivnosti koje su u skladu s navedenim Elementima i ciljevima Poziva osim onih navedenih u točki 5. (Neprihvatljive aktivnosti).

Troškovi vezani uz provedbu Elementa 2. ne iznose manje od 50% ukupnih prihvatljivih troškova projekta.

Troškovi studijskih putovanja ne iznose više od 5% ukupnih prihvatljivih troškova projekta.

Troškovi nabave opreme i namještaja ne iznose više od 20% ukupnih prihvatljivih troškova projekta.

5 Neprihvatljive aktivnosti

- Izrada standarda zanimanja ili standarda kvalifikacija koji su već izrađeni kroz IPA Poziv „Daljnji razvoj i provedba HKO-a” i ESF operaciju „Unapređenje kvalitete visokog

obrazovanja kroz primjenu Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira (HKO)“ (131 standard zanimanja i 164 standarda kvalifikacija)³

- Izrada standarda kvalifikacija koje se ne stječu preddiplomskim i diplomskim studijima te programima cjeloživotnog učenja, odnosno razvoj standarda zanimanja, na kojima se neće temeljiti preddiplomski i diplomski studiji te programi cjeloživotnog učenja
- Sponzoriranje sudjelovanja na radionicama, seminarima, konferencijama, kongresima koji nisu u skladu s Elementima 2., 3. i 4.
- Školarine za studij
- Projekti koji su povezani s političkim ili vjerskim aktivnostima

³ Popis već izrađenih standarda zanimanja i standarda kvalifikacija bit će javno dostupan pri objavi Poziva na dostavu projektnih prijedloga